

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

15 martie 2018

FPD nr. 1

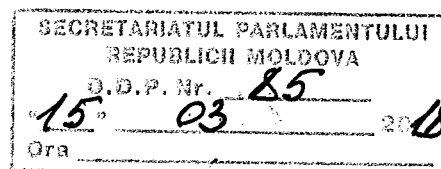
Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege privind modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului.

Deputați în Parlament:

Anexe:

1. Proiectul de Lege privind modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului – 1 filă;
2. Notă informativă la Proiectul de Lege privind modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului – 2 file;
3. Demersul Prim-ministrului Republicii Moldova – 2 file;
4. Notă informativă privind necesitatea construcției sălii polivalente – 4 file;
5. Locația terenului propus pentru edificarea arenei polivalente – 1 filă.

LEGE

privind modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Anexa la Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 78–80, art. 572), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la poziția „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație”, comuna Stăuceni, municipiul Chișinău”, cifra „1431,57” se substituie cu cifrele „1362,34”;

la poziția „Total:”, cifrele „22118,40” se substituie cu cifrele „22049,17”.

Art. II. – Terenul cu suprafața totală de 69.2224 ha exclus conform art. I din prezenta lege se transmite în administrarea Ministerul Educației, Culturii și Cercetării pentru construcția unei arene polivalente și trece în categoria de terenuri destinate construcțiilor. Pierderile cauzate de excluderea acestui teren din categoria de terenuri cu destinație agricolă nu se compensează.

Art. III. – Guvernul, în termen de 30 de zile, va aduce în corespundere actele sale normative și va asigura modificarea documentației cadastrale în conformitate cu prevederile prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă
la proiectul Legii privind modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din
23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri
destinate agriculturii rămân în proprietatea statului

Argumentarea necesității de reglementare

Modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, este argumentată de necesitatea excluderii din listă a unui teren cu suprafața de 69,2224 ha aflat în gestiunea Colegiului Național de Viticultură și Vinificație (denumire la zi – Centru de Excelență în Viticultură și Vinificație), comuna Stăuceni, municipiul Chișinău, cu retragerea lui din circuitul agricol, pentru proiectarea și construcția unei arene polivalente.

Proiectul legii în cauză a fost elaborat în scopul dezvoltării infrastructurii sportive și culturale din Republica Moldova prin crearea unui obiectiv multifuncțional întru promovarea modului sănătos de viață.

O arenă polivalentă oferă întâi de toate spații generoase pentru activități dintre cele mai variate: sportive (sporturi individuale și de echipă), activități culturale (concerte), precum și ar putea oferi spații și pentru organizarea conferințelor, expozițiilor, târgurilor, forumurilor, etc. atât cu caracter național, cât și internațional. Respectiv, construcția unei asemenea arene polivalente ar crea un spațiu de valorificare a potențialului tinerilor, de oferire a unor noi oportunități și servicii de calitate acestora precum și ar reprezenta un instrument de realizare a drepturilor tinerilor acasă, în Republica Moldova.

Participarea Republicii Moldova la marile competiții internaționale și integrarea în Uniunea Europeană a relevat lipsa acută de investiții majore în infrastructura sportivă. Baza materială, de care dispune în prezent Republica Moldova, pe care se desfășoară competițiile sportive este veche, rămasă practic la nivelul ultimilor 30/ 40 ani, amprenta negativă datorată acestui fapt fiind evidentă prin lipsa performanței sportivilor, a reprezentării și includerii în circuitul european și mondial al țării noastre.

În prezent, lipsa spațiilor destinate activității sportive de performanță, conduce la imposibilitatea organizării și desfășurării unor importante competiții internaționale în multe discipline sportive: mini-fotbal, handbal, baschet, volei, gimnastică, tenis de câmp și de masă.

Sălile polivalente contemporane încorporează o varietate de componente sub un singur acoperiș. Trecerea de la unitățile cu destinație unică la spațiile care îmbină o multitudine de componente, cum ar fi facilități acvatice, arene, biblioteci, săli de sport, săli de întâlniri/ programe și componente active de viață, a dus la o concertare populației active locale, turiști, doar într-un singur loc.

Luând în considerare cele expuse, au fost examinate amplasările posibile a arenei polivalente, astfel încât suprafața și locația terenului destinată construcției să corespundă cerințelor înaintate față de o arenă multifuncțională, în conformitate cu practicile internaționale. Ca rezultat, a fost identificat un teren din gestiunea Colegiului Național de Viticultură și Vinificație cu suprafața de 69,2224 ha,

pentru care se solicită retragerea acestuia din circuitul agricol, cu proiectarea și construcția arenei polivalente.

Terenul menționat este inclus în Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului.

Terenul solicitat va fi utilizat în scopul construcției unei arene polivalente cu o capacitate de bază între 3'000 și 5'000 locuri/ scaune; capacitate de găzduire diverse evenimente sportive, expoziții, conferințe și concerte; zonă separată pentru antrenamente și evenimente mici; capacitate de parcare între 800 și 1'200 locuri; complex complementar sub formă de Aqua Centru (piscină interioară) și Club de tenis.

Terenul selectat pentru construcția arenei polivalente are locație strategică din punct de vedere al accesului la infrastructură, fiind amplasat la intersecția:

- Magistralei M2 (Chișinău – Orhei – Soroca – granița cu Ucraina prin Cosăuți);
- O mică parte a tranșonului între Chișinău și intersecția cu Magistrala M21 (lângă Cricova) este parte a drumului european E584 (începe de la Poltava și finalizează la Slobozia);
- Magistralei M14 (Tiraspol – Chișinău – Bălți – Edineț – granița cu Ucraina prin Criva). În partea de sud, tranșonul este continuat de traseul ucrainean Magistrala M16 până la Odesa.

Totodată, fiind un **proiect prioritar de interes public**, construirea arenei polivalente impune necesitatea retragerii terenului din circuitul agricol cu scutirea Colegiului Național de Viticultură și Vinificație de compensarea pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol (suma estimativă a compensației ar putea fi de cca 89.4 mln. lei).

În contextul celor expuse, modificarea Legii nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, va permite, în conformitate cu legislația în vigoare, scutirea de compensarea pierderilor și retragerea din circuitul agricol a terenului pentru proiectarea și edificarea arenei polivalente.

Scopul și obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ

Scopul și obiectivele proiectului constau în necesitatea construcției unei arene polivalente, în vederea dezvoltării infrastructurii sportive și culturale din Republica Moldova prin crearea unui obiectiv multifuncțional întru promovarea modului sănătos de viață.

Fundamentarea economico-financiară

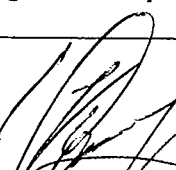
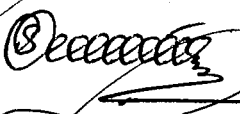

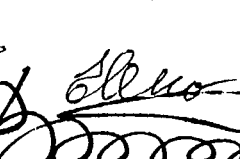

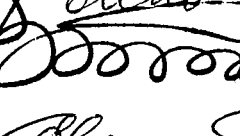

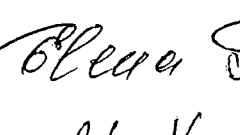

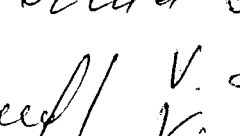
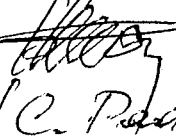

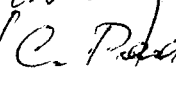

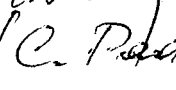

Implementarea proiectului de față nu atrage cheltuieli financiare suplimentare.

Rezultatele expertizei juridice

Proiectul este compatibil cu prevederile actelor legislative și normative care reglementează domeniul în cauză și corespunde exigențelor tehnicii legislative.

Respectarea transparenței în procesul decizional

Proiectul de lege a fost plasat pe pagina web a Parlamentului, compartimentul Transparență decizională.

A. Canda / / O. Smoly
D. Cozreț / / Elena Bocean
H. Chiorac / / Elena Bocean
Dygmuk K. / / Elena Bocean
M. Gheorghiță / / Elena Bocean
N. Pleșcu / / Elena Bocean
Kucenab / / Elena Bocean
C. Padnăvici / / Elena Bocean
V. Ștefan / / Elena Bocean
V. Kofar / / Elena Bocean

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 21-05-1964

Chișinău

12 „martie 2018

Domnului ANDRIAN CANDU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Stimate Domnule Președinte,

În numele Guvernului Republicii Moldova vă prezint salutul meu cordial și vă aduc la cunoștință următoarele.

În urma intrării în vigoare a Hotărîrii Guvernului nr. 594 din 26 iulie 2017 „Cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate”, Ministerul Culturii s-a reorganizat în Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, prin absorbția Ministerului Educației și Ministerului Tineretului și Sportului.

Ținînd cont de mandatul autorității de a asigura dezvoltarea domeniilor de tineret, cultură fizică și sport, țin să vă informez despre intenția Ministerului Educației, Culturii și Cercetării de a crea oportunități de formare a unui mod sănătos și activ de viață pentru cetățeni, precum și o infrastructură modernă adecvată, cea actuală aflîndu-se într-o stare deplorabilă. Totodată, ministerul propune dezvoltarea condițiilor pentru organizarea și desfășurarea pe teritoriul Republicii Moldova a celor mai importante evenimente culturale, precum și a competițiilor sportive locale, regionale și internaționale la cele mai populare și spectaculoase probe de sport.

Așadar, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a propus Guvernului ca obiectivul trasat să fie realizat prin edificarea Arenei Polivalente „Chișinău Arena” în calitate de obiect național strategic.

Conform analizei prezentate, proiectul „Chișinău Arena” va avea un efect semnificativ pentru avansarea Republicii Moldova, luînd în considerare următoarele avantaje și oportunități:

- crearea unei zone de agrement contemporane și multifuncționale pentru cetățeni (copii, tineri și adulți) și turiști la nivel municipal și național;
- crearea spațiilor moderne pentru evenimente complexe, inclusiv sportive, concerte, conferințe și expoziții;
- dezvoltarea culturii sportului și a evenimentelor calitative în rîndul populației;
- oportunitatea atragerii și organizării evenimentelor internaționale – Republica Moldova va putea deveni un hub regional pentru evenimente de sport, conferințe, expoziții, concerte etc. (dezvoltarea

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>497</u>	
<u>12</u> „ <u>03</u> 2018	
Ora _____	

sectorului MICE (Meeting, Incentives, Conferences, Events and Exhibitions) – Întrevederi, Facilități, Conferințe, Evenimente și Expoziții;

- dezvoltarea turismului receptor.

Pe lângă scrisoarea de solicitare a susținerii din partea Guvernului, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a prezentat și un studiu de fezabilitate (anexat la scrisoare), care evidențiază importanța proiectului și include referințe privind locația potrivită pentru construcția arenei polivalente. Astfel, a fost remarcat terenul administrat în prezent de către Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație, amplasat în mun. Chișinău, comuna Stăuceni.

Pornind de cele expuse, ținem să vă informăm că proiectul privind construcția Arenei Polivalente „Chișinău Arena” pe terenul din comuna Stăuceni are atât susținerea Guvernului, cât și a mea personală, pe care îl propunem spre implementare sub formă de parteneriat public-privat.

Împreună cu colegii din Guvern vom depune toate eforturile pentru buna realizare a proiectului, care corespunde intereselor naționale strategice. Însă, pentru a iniția procesul de edificare a construcției, este necesară parcurgerea unor etape preparatorii, printre care excluderea terenului nominalizat din Legea nr. 668 din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului și o serie de derogări, precum și modificarea destinației terenului.

Luând în considerare informația prezentată, solicităm respectuos susținerea Dumneavoastră și a Parlamentului Republicii Moldova pentru realizarea proiectului Arena Polivalentă „Chișinău Arena”. Totodată, vom aprecia suportul Parlamentului în asigurarea excluderii terenului din comuna Stăuceni din Lista unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, fapt ce va permite deblocarea proceselor preparatorii aferente construcției. În același timp, ținând cont de importanța proiectului pentru interesul național, precum și de prevederile cu privire la modificarea destinației terenurilor agricole, solicităm respectuos ca procedura de modificare a destinației terenului agricol menționat să fie efectuată fără compensarea prevăzută de lege în acest caz.

În speranța unei decizii pozitive, vă rog să agreeți, Stimate Domnule Președinte, expresia înaltei mele considerații.

Cu profund respect,

Prim-ministrul Republicii Moldova

PAVEL FILIP

NOTĂ INFORMATIVĂ

privind necesitatea construcției sălii polivalente

1. Analiza generală a sportului din Republica Moldova

Dezvoltarea sportului de masă și de performanță din Republica Moldova se confruntă în prezent cu o vulnerabilitate evidentă la nivel de infrastructură. O parte dintre bazele sportive existente în trecut sunt fie nefuncționale, fie au trecut în administrarea unor instituții private, devenind astfel inaccesibile publicului larg. Mai mult, există raioane întregi în țara noastră care nu beneficiază de dotări minime de infrastructură care să facă posibilă practicarea sportului. Astfel, oamenii care au disponibilitatea de a face mișcare și de a adopta un stil de viață activ se văd adesea nevoiți să renunțe la ideea practicării sportului datorită unei infrastructuri inexistente, învechite sau slab dezvoltate în regiunea respectivă. Se reduc astfel semnificativ șansele ca un număr mare din populație să adere la un stil de viață activ bazat pe mișcare. Din păcate, nici infrastructura cluburilor sportive locale nu poate să răspundă adecvat nevoilor de pregătire impuse de sportul de masă și de cel de performanță.

Conform rezultatelor „Recensământului Populației și al Locuințelor 2014” populația totală a Republicii Moldova constituia 3 557 634 persoane (sau aproximativ 3,6 milioane de persoane), din care bărbați – 1 711 506 și femei – 1 846 128, ponderea populației din mediul rural (2 054 638) fiind mai mare decât cea din mediul urban (1 502 996).

La moment, sunt 23 de instituții publice cu profil sportiv în care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării exercită calitatea de fondator. În cadrul acestor instituții, finanțate din bugetul de stat, sunt încadrați circa 5000 de sportivi, iar aproximativ 37 000 de copii frecventează 70 de școli și licee sportive care activează în subordinea altor autorități publice centrale și locale, cu finanțare de la bugetele acestora.

Școlile sportive sunt instituții de învățământ extrașcolar specializate, care cu mijloacele educației fizice și sportului, contribuie la pregătirea rezervelor pentru loturile naționale. Administrația publică centrală și unitățile administrativ-teritoriale au la întreținere 262 edificii sportive, dintre care 12 stadioane cu peste 500 locuri, 77 terenuri sportive, 84 săli sportive, 10 bazine de înot, 79 spații sportive adaptate pentru practicarea culturii fizice și sportului.

Studiile realizate de Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, cu suportul Organizației Mondiale a Sănătății (în continuare - OMS) demonstrează că aproape 50% din adolescenții din țara noastră nu practică sportul în mod consecvent. Una dintre cauzele majore pentru nepracticarea sportului este că infrastructura sportivă este dezvoltată insuficient și lipsa

cadrelor calificate și motivate. Populația are acces redus la spațiile sportive închise și deschise. O altă cauză majoră a nepracticării sportului este faptul că populația din Republica Moldova nu are o cultura fizică bine dezvoltată.

În multe state ale lumii, dezvoltarea culturii fizice pornește de la sportul în mase și ajungînd la sportul de performanță. Marile sporturi ale lumii, cu protagoniști recunoscuți mondial sunt în măsură să promoveze, de cele mai multe ori, în mod tacit, cultura sportului. În Republica Moldova, sportul de performanță este sub-dezvoltat: managementul școlilor sportive specializate lasă de dorit, condițiile de antrenament ale sportivilor sunt sub standardele care pot aduce performanță, iar alocările bugetare nu sunt suficiente pentru a redresa ramurile sportive. Totodată, multe federații sportive sunt insuficient dezvoltate și duc lipsă de resurse atât materiale, cît și umane de înaltă calificare.

Toate acestea se datorează atât lipsei de resurse materiale și resurse umane calificate, cît și lipsei unei viziuni strategice asupra dezvoltării culturii fizice și sportului în Republica Moldova.

După declararea Independenței Republicii Moldova, un număr considerabil de complexe sportive au fost transmise în gestiunea altor organizații organizațiilor sindicale. Drept rezultat, pe de o parte, terenurile sportive destinate populației au fost folosite în alte scopuri, iar pe de altă parte, datorită faptului că organizațiile nu sunt specializate în domeniu, infrastructura sportivă este degradată. Actualmente, în Moldova nu există studii și nu s-a realizat evaluarea calității spațiilor sportive pe întreg teritoriul țării. O parte din edificiile sportive ale sindicatelor au fost distruse sau vîndute.

Spațiile sportive existente sunt utilizate în alte scopuri decît cele presupuse, iar altele noi se construiesc cu greu, în pofida planurilor urbanistice ale localităților. Raportat la distribuția populației pe teritoriul Republicii Moldova se atestă o descreștere a spațiilor sportive în zona Centru, în special Chișinău și o creștere a acestora în restul țării. Însă numărul acestor edificii nu corespunde cerințelor actuale; starea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de cultură fizică și sport din majoritatea centrelor raionale, este precară și nedezvoltată.

Tendința de reducere a rețelei edificiilor sportive (stadioane, terenuri, spații amenajate etc.) al căror număr s-a micșorat cu 20-30%, incluzînd și bazinele de înot, al căror număr a scăzut de 2 ori. Republica Moldova nu dispune de cel puțin un stadion sportiv cu o capacitate de minimum 20000 locuri. De asemenea, țara noastră nu are bazin de înot care ar corespunde standardelor internaționale.

Sectorul se confruntă cu următoarele **probleme în a asigura accesul populației la spațiile sportive închise și deschise:**

- Număr insuficient de spații sportive, raportate la numărul populației;
- Insuficiența numărului de bazine de înot;

- Scăderea progresivă a numărului de spații închise sportive;
- Baza tehnico-materială precară a spațiilor publice existente;

Lipsa bazei tehnico-materiale corespunzătoare creează mari dificultăți în realizare obiectivelor culturii fizice și sportului. Lipsa dotărilor corespunzătoare îngreunează foarte mult activitatea de educație fizică în școli.

2. Necesitatea socială a arenei polivalente

Activitatea fizică trebuie reintegrată în viața cotidiană. De aici și pornește necesitatea socială de a construi o sala polivalentă, o sală multifuncțională care, prin dotarea sa, să ofere spații generoase pentru activități din cele mai variate ca organizarea unor evenimente sportive de amploare, dar și expoziții artistice, comerciale, târguri, concerte etc. Organizarea unor asemenea evenimente importante va conduce la creșterea numărului de turiști, va influența benefic mediul de afaceri.

Construcția unei săli polivalente va însemna din start dotarea acesteia cu tot de ce este necesar ca persoanele cu dizabilități să poată avea acces la diferite activități sportive. În prezent, accesul persoanelor cu dizabilități sau a persoanelor asistate social la facilitățile sportive este extrem de limitat, fapt ce face imposibilă îmbunătățirea indicelui general de practicare a activității fizice și sportului la nivelul populației în ansamblu.

Vorbind de social, putem menționa că construcția unei săli polivalente va însemna crearea de noi locuri de muncă, respectiv va scădea rata de șomaj, totodată se va dezvolta – în principal – infrastructura obiectivelor destinate sportului în conformitate cu normele europene privind accesibilitatea populației la facilități pentru practicarea sporturilor

3. Necesitatea sportivă a arenei polivalente

În Republica Moldova nu exista un complex multifuncțional care să corespundă standardelor internaționale privind pregătirea sportivilor și organizarea de competiții la un nivel adecvat de confort și siguranță pentru publicul spectator. Prin construcția unei arene polivalente moderne se vor asigura condiții optime pentru desfășurarea de competiții sportive la nivel național și internațional. Sala polivalentă va răspunde criteriilor federațiilor continentale pentru sporturi de echipe indoor (handbal, baschet, volei) pentru organizarea campionatelor și cupelor europene și internaționale până la nivel de sferturi de finală (peste aceasta faza cerințele în ceea ce privește dotarea spațiilor secundare ale sălilor de competiție – pentru VIP, media - devin foarte costisitoare), construirea ei generând oportunități importante pentru Republica Moldova

deoarece astfel țara noastră intră în circuitul orașelor cu săli de sport omologate pentru competiții continentale și poate fi implicată în găzduirea acestora.

4. Concluzii din strategii de dezvoltare a sectorului

Cu părere de rău, încă nu este aprobată o strategie națională de dezvoltare pentru sport, aceasta aflându-se în proces de elaborare. Ținând cont că construcția unei eventuale săli polivalente se înscrie în unul din principalele obiective ale viitoarei strategii și anume: „*Dezvoltarea infrastructurii sportive*”, venim cu următoarele concluzii și propuneri legate de acest obiectiv.

Scăderea performanțelor naționale la marile competiții internaționale și a bazei de selecție pentru sportul de performanță, cât și lipsa unei culturi de masă în ceea ce privește practicarea activității fizice și importanța acesteia pentru sănătate ne aduce astăzi în postura de a recunoaște necesitatea adoptării cât mai rapide a unor inițiative concrete de revitalizare a domeniului. Stadiul în care se găsește astăzi sportul național reprezintă consecința mai multor factori: (1) finanțare insuficientă sau greșit direcționată, (2) evaluări și decizii inadecvate realității, (3) infrastructură învechită sau insuficientă, (4) scăderea numărului de copii care se îndreaptă spre sport și a numărului de sportivi de performanță legitimați, (5) păstrarea unor modele vechi de pregătire care încep să se dovedească ieșite din uz, (6) absența unei filosofii la nivelul populației în ceea ce privește practicarea activității fizice ca stil de viață etc.

În vederea îmbunătățirii infrastructurii sportive în Republica Moldova ne propunem următoarele direcții de acțiune:

- **Evaluarea precisă și detaliată de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a infrastructurii existente la nivel național, și a gradului de funcționalitate al acesteia, împreună cu o estimare a condițiilor minime de existență a acestor baze.**

Evaluarea se va finaliza prin elaborarea unui Registru național al facilităților și bazelor sportive în funcție de distribuția raională, nevoile populației și tipurile de sport care se pot practica în respectivele locații. Registrul național al bazelor sportive se va constitui ca instrumentul unitar de evidență și clasificare/omologare a spațiilor amenajate pentru sport. Obiectivul activității Registrului Național al bazelor sportive va fi reglementarea, controlul și supravegherea bazelor sportive din domeniul public și privat al statului, al unităților administrativ-teritoriale. Bazele sportive, indiferent de forma de proprietate și organizare se vor omologa și clasifica în funcție de caracteristicile constructive, de calitatea dotărilor și a serviciilor prestate.

- **Elaborarea unor planuri de menținere și modernizare a bazelor și instalațiilor sportive la nivel național în vederea dezvoltării sportului de masă și a celui de performanță.**

Se are în vedere astfel crearea de noi oportunități pentru practicarea sportului și alinierea la cerințele programelor europene, unde prioritatea este aceea de a facilita accesul populației de toate vârstele la săli de sport, terenuri sportive etc. Mai mult, autorităților locale le revine sarcina de a duce o politică de prevenire a schimbării destinației pentru facilitățile sportive regionale și/sau naționale, acest lucru fiind posibil exclusiv în scopul construirii altor baze sportive mai performante.

- **Sporirea gradului de disponibilitate a serviciilor și bazelor sportive de acces comunitar.**

Într-o primă fază, se va face o evaluare exactă a posibilităților populației de a accesa diverse facilități sportive în vederea practicării activității fizice și adoptării unui stil de viață activ. Ulterior, se are în vedere inițierea unor măsuri care să dea posibilitatea cetățenilor de a beneficia de diverse instalații sportive existente la nivel local (abonamente la cost redus pentru acces la cluburile sportive locale pentru cetățenii interesați de practicarea sportului, ziua porților deschise la cluburile sportive etc.). Unitățile de învățământ existente sau nou înființate vor pune la dispoziția elevilor și studenților instalațiile sportive de care dispun, permițând astfel, cel puțin ocazional, desfășurarea unor lecții de educație fizică complexă.

- **Eficientizarea bazelor sportive naționale existente și construirea altora noi.**

În Republica Moldova există foarte puține baze sportive de pregătire pentru componenții loturilor naționale și olimpice. În raport cu starea actuală de funcționalitate a acestora și cu cerințele actuale ale sportului de performanță se impune o intervenție în sensul modernizării și transformării lor în centre de excelență. În cazul în care există investiții în curs de execuție în cadrul acestor baze sportive este prioritară finalizarea acestora și aducerea lor la nivelul normelor impuse la nivel internațional. În plus, pentru a putea răspunde adecvat solicitărilor pentru toate tipurile de sport considerăm necesară construirea a altor centre noi de pregătire și competiție în zone ale țării atent selecționate.

În condițiile alinierii Republicii Moldova la cerințele europene de promovare a sportului de masă, precum și din perspectiva stimulării sportului național de mare performanță trebuie depășit nivelul simplei conștientizări în ceea ce privește vulnerabilitățile actuale ale infrastructurii sportive, identificându-se astfel strategii și resurse financiare pentru îmbunătățirea facilităților sportive existente și crearea unora noi.

5. Necesități sănătate, tineret, lupta contra narcomaniei.

În jur de 50% din populația Republicii Moldova este categorizată ca având exces de greutate, iar inactivitatea fizică este al 6-lea cel mai mare factor de risc responsabil pentru anii trăiți cu dizabilitate în Republica Moldova, având cea mai mare pondere în cazul bolilor cardiovasculare, diabetului și cancerului. În prezent, există la nivel european o evidență medicală clară a prejudiciilor pe care sedentarismul le provoacă asupra sănătății. Raportul OMS intitulat „Sănătate și dezvoltare prin sport și activitate fizică” (2003) evidențiază faptul că fiecare dolar investit în activitatea fizică determină o economisire de 3,2\$ în sistemul medical. Acest lucru evidențiază importanța investițiilor în sportul de masă și în încurajarea practicării exercițiilor fizice de către un procent cât mai mare al populației. În condițiile în care în Uniunea Europeană se estimează că obezitatea reprezintă până la 7 % din costurile de sănătate publică, iar cifra este în continuă creștere, sportul de masă nu mai poate fi considerat o opțiune, ci o necesitate pentru un stil de viață sănătos.

Statisticile arată că starea sănătății psihofizice, gradul de dezvoltare psihofizică și de pregătire motrice a elevilor preșcolari scad continuu. Astăzi, în Republica Moldova în medie, fiecare copil suferă de 2-3 boli în decurs de un an. Aproape 30% dintre copii sunt bolnavi timp îndelungat, mai mult de 30 % au anumite deficiențe fizice (mai ales ale coloanei vertebrale), iar mai mult de 40% necesită psihofiziocorecție, fapt care explică, în fond, nivelul redus al pregătirii copiilor de vîrstă școlară (mai mult de 40%) pentru studii în școala primară, dat fiindcă, în marea lor majoritate, această categorie de copii suferă de hipodinamie și au un nivel scăzut al imunității.

Trebuie menționat, de asemenea, și faptul că, în momentul de față, mai mult de 50% dintre copiii de vîrstă preșcolară nu practică, sistematic și organizat, activități de cultură fizică în baza unor programe ale instituțiilor de învățămînt de acest nivel, iar mai mult de 70% nu sunt încadrați în activități de cultură fizică și sport în sistemul de instituții extrașcolare cu profil sportiv.

În mod tradițional, procesul instructiv de educație fizică al elevilor se realizează, în fond, sub formă de lecții și într-o măsură oarecare – în cadrul învățămîntului suplimentar familial, extrașcolar, special și în cel al autoeducației.

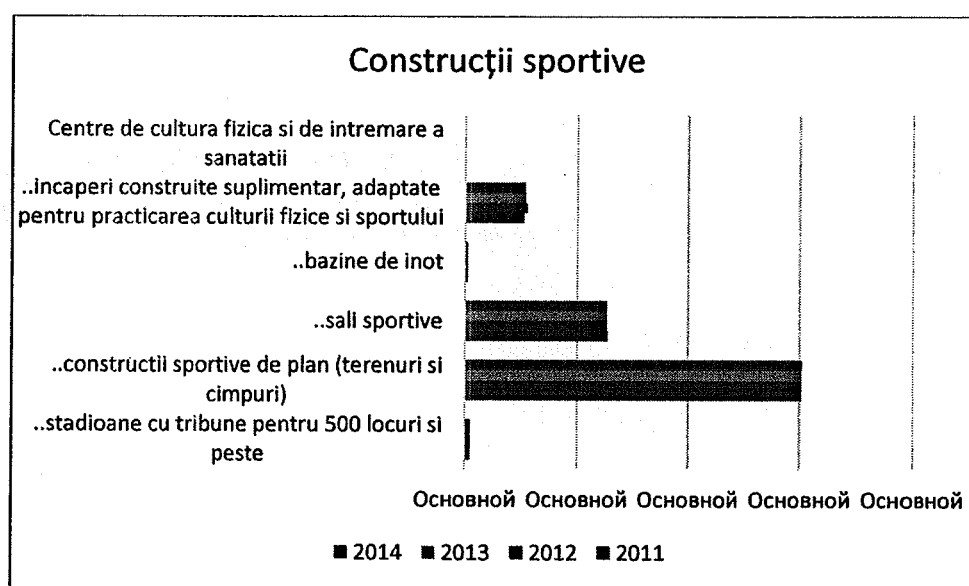
Beneficiile practicării sportului nu se regăsesc doar la nivelul stării generale de sănătate sau al capacităților fizice; activitatea fizică influențează pozitiv atitudini și sisteme de valori (muncă în echipă, comunicare, toleranță, leadership, respect față de reguli/norme și adversari, fair-play etc), combaterea narcomaniei, alcoolismului etc.

Prin implicarea tuturor entităților publice și private din sectorul sportiv și din domeniile conexe într-o strategie comună care promovează un stil de viață sănătos pentru toate vîrstele

putem genera schimbarea. Considerăm astfel oportună parcurgerea mai multor pași care în final să ducă la dezvoltarea sportului de masă în Republica Moldova.

6. Statistici săli existente și justificarea insuficienței lor

Conform datelor Biroului Național de Statistică, numărul total de spații sportive pe regiuni este în descreștere. Astfel, numărul total al edificiilor sportive a scăzut de la 4910 în anul 2012, la 4901 în anul 2014. Numărul de stadioane rămîne același (51 de stadioane). Numărul terenurilor amenajate cu tribune de peste 150 de locuri a scăzut din 2012 pînă în 2014 cu 16, iar numărul sălilor sportive a crescut cu o singură unitate și constituie 1268 în 2014. În schimb este în creștere numărul terenurilor sportive (de la 2905 la 3025). Totodată valoarea serviciilor prestate populației în aceste centre este în creștere¹. Numărul încăperilor adaptate în instituții preșcolare și a terenurilor sportive din acest tip de instituții este în scădere. În schimb a crescut numărul bazinelor de înot (de la 12 la 26).

sursa: BNS, www.statistica.md

¹ <http://statbank.statistica.md/pxweb/Dialog/Saveshow.asp>

**Locația terenului propus pentru edificarea arenei polivalente,
aflat în administrarea Centrului de Excelență în Viticultură și Vinificație,
comuna Stăuceni, municipiul Chișinău**

Numărul cadastral – 3153209.003

